

Všemi SMYSLY

Novozélandským Fiordlandem se plavila VLADKA KENNETT

Už během prvních dní plavby jsem věděla, že o tomto dobrodružství vznikne článek. Většina cestovatelů dnes dává přednost instantnímu poznávání. Jak ale dostanete pod kůži více než letmé dojmy? Jak prožijete dotekem, jak absorbujete vůně, změny denní doby, měnící se obrazy a barvy, jak necháte srdci nahlédnout pod pokličku místům, která si žijí svým vlastním životem, ve svém vlastním rytmu, svou vlastní historií?

“**H**ow' you doin' mate.” Na molu v malém přístavu poetického jména Pearl Harbour v Manapouri jsme si potřásli rukou s ostatními šestadvaceti členy našeho expedičního týmu. Všichni Novozélandané z různých koutů země, se kterými budeme následujících sedm dní sdílet osmáctimetřovou dvoustěžňovou krásku Milford Wanderer. Starat se o nás bude šestičlenná posádka složená ze třech průvodců – Felixe, Richarda a Annette, výtečné kuchařky Chrissie, navigátora a zástupce kapitána Mika a úžasného a zkušeného skippera s bohatou historií v novozélandských vodách kapitána Chrise. Nejprve nás ale čeká zhruba hodinová plavba menší motorovou lodí přes jedno z nejkrásnějších jezer Nového Zélandu – Lake Manapouri. Už tady, na samém prahu nádherného a panenského národního parku Fiordland, se mě zmocnilo vzrušení z očekávaných zážitků.

DO LÚNA PŘÍRODY

Z mléčného oparu nad jezerem se postupně vynořily nádherné štíty okolních hor, až na výjimky pokryté neproniknutelným původním pralesem. Celá scéna připomíná cestu do pravěku. Poslední, co byste v tomto koutě

světa čekali, je podzemní elektrárna. Ano. A hned ta největší (vodní) novozélandská, hydrogigant se sedmi turbinami a kapacitou 850 MW, 200 m pod vodní hladinou, s 2 km dlouhým přístupovým tunelem. Dokončená roku 1971 po 7,5 letech, nákladem 136 mil. NZ\$ (v dnešní hodnotě asi 2,15 miliardy NZ\$.) Stavba si vyžádala celkem 16 (!) životů a na konstrukčních pracích se podíleli i Čechoslováci. Obdivovat elektrárnu jsme ale tentokrát nepřijeli – pouze jsme využili místní helipad pro náš přesun do jižních fjordů, kde naše týdenní plavba začala.

Dva vrtulníky Squirrel B3, každý s kapacitou šesti osob, náš tým na několikrát převezly přes průsmyk Wilmot a dále na jihozápad NP Fiordland. Otevřel se před námi krásný Preservation Inlet a v jedné zátoky jsme spatřili kotvící Milford Wanderer. Po asi třiceti minutách letu vrtulník dosedl na barge, permanentně kotvící široký čln s přistávací plošinou, který zde používají lovci a rybáři (hlavně sběrači langust). Jeho nepřilíš vábný interiér je ověšen nedávno ulovenými *mutton birds* (mladí buňáci, maorský *titi*), mořskými ptáky, jejichž sotva opeřená kuřata zde každou sezónu vybírají z podzemních hnízd. Torza ptáků jsou zakonzervována ve voskové lázni, aby před cestou na pevninu vydržela. Jedná se o tradiční velmi

OSIDLOVÁNÍ v čase

Nový Zéland dlouhou dobu zůstal nepovšimnut. Kdy na něj poprvé zavítali lidé?

JAMES COOK zmapoval celé pobřeží obou ostrovů. Byl prvním z dlouhé řady objevitelů, kteří začali na ostrovy pronikat.

Začátek **DLOUHÝCH DESETELETÍ VÁLEK** mezi jednotlivými maorskými kmeny. Během 19. století klesla populace Maorů o 40%.

Velká Británie deklarovala svoji **SVRCHOVANOST** nad územím Nového Zélandu.

Vláda se **PŘESUNULA DO WELLINGTONU**, nově vybudovaného města uprostřed státu. Místo bylo vybráno z důvodu hrozícího odtržení jižní části od té severní.

Nový Zéland se stává samostatným státem, ovšem stále je **SOUČÁSTÍ BRITSKÉHO IMPÉRIA**, což platí dodnes.

1250 1642 1769 1801 1840 1865 1907 2016

tučný a slaný pokrm Maorů, který je však považován za zbytečnou a krutou delikatesu.

Přesedli jsme na malý člun, naložili týdenní proviant, který po nedlouhé plavbě přesouváme na hlavní loď. Bylo kolem třetí hodiny odpoledne, neskutečných 22 °C (na NZ v květnu rozhodně neobvyklých), a jedinou vadou na kráse byly velmi hladové písečné mušky *sandflies (namu)*. S těmi se však v této oblasti počítá, a tak repelent zůstává na příští týden v kapse. Po seznámení s posádkou, dalšími členy expedice a bezpečnostními pokyny jsme se po dvou ubytovali ve svých malých, ale útulných kajutách a občerstvili se právě ulovenou modrou treskou. Expedice konečně začala – akce, na kterou jsem čekala a snila o ní několik let.

ZVEDÁME KOTVY

Náš cíl: Samotné srdce té dosud nejčistší novozélandské přírody, téměř neporušený ekosystém, jedno

z nejdlehlších míst – přesto s pohnutou historií a objevitelským významem, kolébka novozélandské ochrany přírody, naprostá divočina.

Po vyplutí ze zátoky jsme se vydali na odpolední průzkum nejbližší části Preservation Inlet. Průvodce Richard se ukázal být chodící encyklopedií naprosto všeho, co se týká místní fauny, flóry a historie. Během následujících dní se ještě několikrát s obdivem pozastavím nad tím, o čem všem je schopen fundovaně a zapáleně vyprávět. Při prodírání hustým pobřežním porostem si ukazujeme místní houževnaté rostlinné druhy roztodivných tvarů a barev a obdivujeme zlatohnědou barvu taninem obarvených sladkovodních potoků. Nečekaně se před námi vynořil první dotek civilizace – boiler parního stroje, který zde poháněl zlatokopecké důlní těleso. Ano! I v tomto zapadlém kraji se několik zlatokopů v dobách zlaté horečky snažilo najít své štěstí. Nejenže se zde ale zlato nevyskytovalo v dostatečném množství, také místní kvůli převládá-

↓ Kuřata buřňáků, tradiční velmi tučná a velmi slaná **maorská pochoutka**. ↘ O maják na **Pyusegur Point** se dlouhá léta museli starat lidé. Život na tak odlehlém místě zvládaly i rodiny s dětmi.

Fiordland je **neskutečně divoký** a přirozený, nic nedaruje.

↑ **Boiler parního stroje** z 19. století. Kdysi poháněl důlní zařízení zlatokopů. → Na lodi panoval **pevný režim**. Přizpůsobil se mu však každý rád.

jícím deštům a větru pro život nehostinné podmínky postupně odradily i ty nejvytrvalejší mořské vlky. Krátce se těžilo na mnoha místech, a pokud se netěžilo, pak alespoň smaltovalo, lidé se zde snažili přežít jakkoliv. To dokládá i místo těžby s dochovaným „položeným“ smaltovacím komínem a pecí, které jsme navštívili potom. Po návratu na Wanderer a vydatné večeri nám Richard připravil skvělou přednášku s promítáním, kde jsme se dověděli ještě daleko více o místech, která jsme dnes viděli. Na první den bylo zážitků až až.

EVROPŠTÍ PREDÁTOŘI

Ráno nás přivítalo prošeďivelou oblohou a svěžím větrem. Na lodi nebylo žádné leháro. Snídaně už v sedm, kdo si chtěl přispat, měl smůlu. Takže v horním salonu byli samozřejmě všichni. Druhý den plavby nás čekala návštěva legendárního majáku na Puysegur Point.

V průzkumných dobách byly zdejší hrozivé útesy obávaným bodem k obeplutí – právě proto zde byl maják vybudován. Původní dřevěná stavba shořela v roce 1942 (kvůli psychotickému žhárí, jehož budilo světlo majáku), a než byl nově postavený betonový maják v roce 1989 plně zautomatizován, starali se o něj postupně tři správci se svými rodinami. Těžko si představit odlehlejší a drsnější místo pro výchovu dětí – přesto zvládali. Obnažená planina,

na které maják stojí, je bičována permanentním větrem z Tasmanova moře. I ty nejotužilejší rostliny se tu krčí v malém vzrůstu a cestou k majáku mě poryv větru skutečně málem odnesl. Zhruba dvouhodinová túra stála rozhodně za to. Užívala jsem si naprostou syrovost pobřeží, vnímala historii místa a znovu mi nezbývalo než zasnout.

Celé pobřeží Fiordlandu bylo podrobně zmapováno legendárním mořeplavcem Jamesem Cookem

K VĚCI: VLAĐKA KENNETT

HONORÁRNÍ KONZULKA NA NOVÉM ZÉLANDU A ZAKLADATELKA CK TRUE TRAVEL

Podstatně více osídlený **Severní ostrov** je obrazem **působení člověka na nedotčenou, izolovanou, a proto unikátní přírodu**. Tisíce a tisíce hektarů původních lesů proměněných na nekonečné pastviny. Větší města, blíž u sebe, daleko více civilizace a infrastruktury. Ale také nádherná místa jako zlatavé pláže odlehlých částí poloostrova Coromandel, turisty bohužel dnes již hodně nabitý střed ostrova v okolí Rotorua, Taupa a vulkanického NP Tongariro.

Jižní ostrov je statisticky daleko méně obydlen, hlavně díky nepřístupnosti a divokosti rozlehlých národních parků. A právě v nich se nalézají ty **největší přírodní skvosty**, které Nový Zéland proslavily – kromě výrazných turistických atrakcí jako Milford Sound, Queens-town, Mt Cook nebo ledovce západního pobřeží je tu mnoho fantastických lokací, které nejsou na „hlavních tazích“ větší turistických giga operátorů.

Stewartův ostrov, jako trochu hůře přístupný nejmenší a nejjihnější apendix ke dvěma hlavním ostrovům je pak skvělou ukázkou toho, jak Nový Zéland zhruba **vypadal před příchodem lidí**, a to především Evropanů. Zalesněný a téměř bez osídlení a bez výrazných zásahů do původního ekosystému (vyjma globálních vlivů).

Celý Nový Zéland stále ještě schovává spoustu skvostných míst, o kterých se zatím naštěstí masový turismus nedozvěděl. A my jen tiše doufáme, že se jen tak nedozví... **Problém masové turistiky**, ke kterému se vláda zatím staví přinejmenším vlažně a snaží se veřejnosti podsouvat spíše její ekonomická pozitiva, je velmi patrný právě v posledních letech, s enormním nárůstem turistů především z Číny. Osobně se obávám, že pokud si Nový Zéland rychle **nesejme své růžové brýle**, může se stát, že za několik málo let zájem o tuto zemi opadne stejně rychle, jako před lety vzrostl. Právě proto, že za vzácná kombinace vyspělé (západokulturní), přátelské a bezpečné země, a přitom nedotčené nádherné přírody, vezme kvůli záplavě turistů a komerce za své.

Velmi se – právě s ohledem na tyto skutečnosti – snažíme **jít cestou kvality před kvantitou**. Naše cestovatelské skupiny jsou malé, v maximálním počtu 8–10 osob, snažíme se vybírat takové cesty a místa, která jsou mimo hlavní trasy (i když vyhnout se jim samozřejmě nelze) a všichni naši průvodci jsou erudovaní, vyznávající **hodnoty udržitelnosti, ekologie a ochrany životního prostředí**. A právě expediční plavby jako ta, o které je tento článek, jsou díky své povaze unikátní a do konceptu nemasové turistiky skvěle zapadají. Povolení k organizování podobných plaveb již možné získat není, a tak je velká šance, že dopad na místní ekosystém je a zůstane minimální.

*Novozélandská cestovní kancelář v českých rukách.
Specialista na Nový Zéland, Antarktidu a Polynéské ostrovy
exkluzivně pro ČR a SR*

WWW.TRUETRAVEL.CZ

truetravel
...JUST YOUR NEW ZEALAND

v 70. letech 18. století, čímž úspěšně a slavně rozšířil území pod správou britské koruny. První sem z Evropy dorazily hordy velrybářů a lovců lachtanů, kteří za relativně krátkou dobu dokázali zdecimovat celou populaci dříve hojně velryby jižní a lachtana novozélandského. Relativně malá zátoka Cattle Cove, která se v roce 1828

Pobřeží Fiordlandu podrobně zmapoval James Cook

stala první pevninskou velrybářskou základnou na Novém Zélandu, musela být ve své době doslovnými jatky s vodou trvale zbarvenou doruda.

Při další plavbě z Preservation Inlet do Chalky Inlet nás doprovázela hejna mořských obrů – majestátních obyvatel této zeměpisné šířky, které najdete již jen jižně od Nového Zélandu – zejména albatrosů a buřňáků. Fotoaparát se mi během hodi-

ny téměř zavaril. Kapitán Chris, sám nadšený fotograf, předal kormidlo Mikovi a letěl na záď, kde mi ukázal vzácnou návštěvu – mladého samce albatrose královského, který na tuto stranu pobřeží zase tak často nezavítá. Skutečně nádherný zážitek.

Vpluli jsme do rozlehlého a členitého fjordu Dusky Sound, kde nás čekal výstup k historickému bodu Astronomer's Point. V roce 1773 tu tým astronomů a přírodovědců posádky kapitána Cooka

pod vedením Williama Walese zbudoval dočasnou observatoř a poprvé stanovil přesnou polohu Nového Zélandu na globu díky objevu nového pojmu – zeměpisné délky. Odsud jsme se v dešti a za relativního tepla vydali na dvouhodinový výstup k Lake Forster, malému lesnímu jezeru nad zátokou Pickersgill Harbour, ve které Cook kotvil se svou Resolution celých pět týdnů.

INZERCE

Innovation · Quality · Packs · 1974

NOVINKA COMET | CELESTE

Podzim | Zima 2016

ROCK POINT
OUTDOOR EXPERT

Batohy Osprey můžete zakoupit
v prodejnách a v e-shopu
www.rockpoint.cz

↑ Vlny tříštící se o příď plavidla poskytovaly působivou podívanou. → Bouře nebouře, kapitán kormidloval loď jen lehkými pohyby své levé nohy.

Večer nás posádka seznámila s bezpečnostními pokyny a změnou trasy. Předpověď na dalších několik dní byla bohužel poněkud dramatická (bouřka s desetimetrovými vlnami, vítr o síle 120 km/h), a proto další den patřil přesunu po otevřeném moři, tak abychom se dostali do fjordu Doubtful Sound předtím, než bouře udeří.

K našemu zklamání jsme tak nenavštívili historické obydlí prvního skutečného ochránce přírody a endemického ptactva Nového Zélandu, průkopníka Richarda Henryho. Tato legenda vstoupila do dějin zejména svým neúnavným, urputným bojem s predátory dovezenými z Evropy. Říká se, že po celých patnácti letech, která zde tento samotář strávil v pro nás zcela nemyslitelných podmínkách systematickou ochranou, se mu doslova zhroutil celý svět v jediný okamžik, když zjistil, že na přísně strážném

ostrově Resolution Island, který byl považován za bezpečný, se skutečně našla lasička.

PLAVBA NA VLNÁCH

Snídali jsme nalahko. Tušili jsme, že se pohoupáme o něco více, než naše žaludky snesou. Opustili jsme Dusky Sound a vydali se na průplav úzkou spojkou Acheron Passage, která nás zavedla do dalšího fjordu Breaksea Sound. Vypluli jsme na volné moře. Po dvou hodinách je polovina osazenstva lodi venku na palubě. Většina přehnutá přes bariéry větrá své útroby, ryby pod námi mají doslova hody. Naštěstí sama mořskou nemocí netrpím, a tak pro mě byly více jak pětimetrové vodní stěny zážitkem. Milford Wanderer však po vlnách klouzal lehce. Minuli jsme West Cape, nejzápadnější bod Nového Zélandu, a pokračovali na sever, abychom po poledni vpluli do posledního z fjordů naší expedice – Doubtful Sound. Tam si všichni skutečně oddechli. Zejména v závěru plavby vítr přiosťoval, a i vlny nabíraly na výšce. Jsme však bezpečí v zátvrtí fjordu.

Tušili jsme, že se pohoupáme o něco více, než naše žaludky snesou

Noc se nesla ve znamení vydatné bouřky, kdy blesky rozsvěcovaly okolní fjordy každých deset minut a celou noc nepřetržitě lilo. Nic divného v NP Fiordland, kde ročně spadne až deset metrů srážek. Odměnou během posledního dne jsou nám neskutečné stěny vodopádů doslova všude, kam pohlédneme. Naprosto unikátní i pro mě, kdo viděl Fiordland v dešti již mnohokrát. Objemem vody se tomuto zážitku dosud nic nevyrovnalo.

Bohužel – všechno jednou končí, a tak i my jsme zakotvili v Deep Cove, odkud nás čekal již jen nedlouhý přejezd autobusem přes průsmyk Wilmot a ve West Arm jezera Manapouri opět nasedáme na motorovou loď, kterou jsme před týdnem připluli. Loučení je srdečné. Týden není krátká doba a v relativně malém prostoru lodi jsme se všichni měli možnost dobře poznat. Pokud se na Nový Zéland chystáte na více týdnů a drsná krása moře je váš element, mohu zodpovědně říci, že není lepšího způsobu, jak prožít něco tak neopakovatelného a opravdového, jako je tato plavba po fjordech NP Fiordland.

— INZERCE —

XIV. MEZINÁRODNÍ OUTDOOROVÝCH FESTIVAL FILMŮ®

ZAHÁJENÍ FESTIVALU
DŮM KULTURY MĚSTA
OSTRAVY / 7. 10. 2016

ZAKONČENÍ FESTIVALU
KINO LUCERNA
PRAHA / 10. 12. 2016

7. 10. - 10. 12. 2016

www.outdoorfilms.cz

50 míst v ČR a SR

